

§ 148

Dnr KS 2020/01458-1.3.6

Beslut - Motion från (V) om rum för stillhet och reflektion oavsett världsåskådning på äldreboenden

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Reservation

Anna Maria Romlid (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Särskilt yttrande

Elisabeth Unell (M), Anna Hård af Segerstad, Marcus Jacobson (M), Caroline Högström (M), Eleonore Lundkvist (M), Stefan Lindh (M), Amanda Grönlund (KD), Samuel Stengård (KD) och Emil Thessén (-) inkommer med särskilt yttrande enligt följande:

"För oss moderater och kristdemokrater är det viktigt att äldreboenden kan möta boendes behov av olika aktiviteter eller att kunna utöva sin religion. Vi anser att det ska vara upp till varje äldreboende att själva bestämma över hur olika ytor ska användas efter behov och det ska vara möjligt att ha olika profiler på äldreboenden så länge det finns möjlighet att välja boende. Vid nybyggnation är det viktigt att också planera för att kunna skapa rum för stillhet och reflektioner om behov uppstår."

Ärendebeskrivning

Anna Maria Romlid (V), Lars Nordin (V), Hawar Asaiesh (V), Shiar Mala Said (V) och Vicktoria Bagi (V) har i en motion med rubriken Motion från (V) om rum för stillhet och reflektion oavsett världsåskådning på äldreboenden föreslagit att äldrenämnden får i uppdrag att inrätta rum för stillhet, bön och reflektion oavsett världsåskådning på kommunens äldreboenden.

Kommunfullmäktige har den 1 oktober 2020 § 254 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Motionen har remitterats till äldrenämnden.

Äldrenämnden har inkommit med i huvudsak följande synpunkter:

Inom Västerås stads egna verksamheter har många av boendena bibliotek, salonger eller liknande gemensamma utrymmen där reflektion kan ske, men några boenden har inga sådana särskilda utrymmen. Det finns dock mötesrum eller andra gemensamma utrymmen som kan användas för syftet. Verksamheterna menar att de inte har uppfattat några önskemål om att skapa ett särskilt rum för andakt, reflektion eller stillhet.

I upphandlingar och avtalstecknande går privata utförare med på stadens krav vad gäller värdegrund och hur de äldre ska bemötas. I avtalen kravställs

bland annat att utförarna ska dela Västerås stads värdegrund och vara religiöst oberoende:

Bästa möjliga möte innebär:

Öppenhet och kreativitet för lärande och utveckling

Samarbete och handlingskraft för resultat

Ansvarstagande och delaktighet för kvalitet och effektivitet

Respekt och omtanke för de människor vi möter

Verksamhetens värdegrund ska inrymmas i Västerås stads värdegrund samt vara partipolitisk och religiöst obunden.

Kontakt med ett urval av privata boendena visar att Vallonen har en lobby som används av de boende för rofyllda och reflekterande ändamål och Flodinsgården har en salong som används bland annat för aktiviteter och andakt. Boendena Granen, Hammarby och Tujagården har utrymmesbrist och har inte möjlighet att avvara något särskilt rum för stillhet och reflektion. Fatburens äldreboende har en syriansk kulturprofil som bland annat innebär att boendet ska erbjuda aktiviteter inkluderat syriansk profil. Det finns också gemensamma utrymmen såsom mötesrum eller personalutrymmen som skulle kunna användas när det är ledigt som rum för stillhet av de boende.

I nybyggnationerna finns sådana rum som kan utformas och utsmyckas av verksamheten beroende på de äldres önskemål. I de redan existerande boendena finns rum som även har andra användningsområden såsom bibliotek eller mötesrum. I de boenden som saknar ett särskilt rum för de äldre så råder det ofta utrymmesbrist. För att införa ett särskilt rum skulle det krävas ombyggnationer eller omprioriteringar i de redan existerande utrymmena. De äldre har alltid möjlighet till reflektion och stillhet i sin egen lägenhet eller i de gemensamma utrymmen som finns.

Förvaltningens bedömning är sammantaget att det antingen redan finns ett rum för stillhet och reflektion i boendena alternativt att behovet av detsamma kan tillgodoses i den egna lägenheten, i de gemensamma utrymmena eller att den äldre tar sig till en annan lokal för reflektion, bön eller stillhet.

Stadsledningskontoret föreslår att motionen inte föranleder någon ytterligare åtgärd mot bakgrund av att det redan finns tillgång till rum som antingen redan används eller kan användas för reflektion, bön eller stillhet. Oavsett om boendet är nybyggt eller äldre, ifall det drivs i privat eller egen regi så ska verksamheten utgå från stadens värdegrund och därmed vara partipolitiskt och religiöst obunden.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Yrkanden

Anna Maria Romlid (V) yrkar bifall till motionen.

Jacob Axelson (L) yrkar bifall till stadsledningskontorets förslag.

Proposition

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut, dels bifall till motionen från Anna Maria Romlid (V), dels bifall till stadsledningskontorets förslag från Jacob Axelson (L). Ordföranden föreslår en propositionsordning där de två förslagen ställs mot varandra. Kommunstyrelsen godkänner föreslagna propositionsordning varvid den genomförs. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Kopia till

Äldrenämnden

Kommunstyrelsen
Anna Björkman
Epost: anna.bjorkman@vasteras.se

Kopia till
Äldrenämnden

Kommunstyrelsen

Svar på Motion från (V) om rum för stillhet och reflektion oavsett världsåskådning på äldreboenden

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Ärendebeskrivning

Anna Maria Romlid (V), Nars Nordin (V), Hawar Asaiesh (V), Shiar Mala Said (V) och Viktoria Bagi (V) har i en motion med rubriken Motion från (V) om rum för stillhet och reflektion oavsett världsåskådning på äldreboenden föreslagit att äldrenämnden får i uppdrag att inrätta rum för stillhet, bön och reflektion oavsett världsåskådning på kommunens äldreboenden.

Kommunfullmäktige har den 1 oktober 2020 § 254 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Motionen har remitterats till äldrenämnden.

Äldrenämnden har inkommit med i huvudsak följande synpunkter:

Inom Västerås stads egna verksamheter har många av boendena bibliotek, salonger eller liknande gemensamma utrymmen där reflektion kan ske, men några boenden har inga sådana särskilda utrymmen. Det finns dock mötesrum eller andra gemensamma utrymmen som kan användas för syftet. Verksamheterna menar att de inte har uppfattat några önskemål om att skapa ett särskilt rum för andakt, reflektion eller stillhet.

I upphandlingar och avtalstecknande går privata utförare med på stadens krav vad gäller värdegrund och hur de äldre ska bemötas. I avtalen kravställs bland annat att utförarna ska dela Västerås stads värdegrund och vara religiöst oberoende:

Bästa möjliga möte innebär:

- *Öppenhet och kreativitet för lärande och utveckling*
- *Samarbete och handlingskraft för resultat*
- *Ansvarstagande och delaktighet för kvalitet och effektivitet*
- *Respekt och omtanke för de människor vi möter*

Verksamhetens värdegrund ska inrymmas i Västerås stads värdegrund samt vara partipolitisk och religiöst obunden.

Kontakt med ett urval av privata boendena visar att Vallonen har en lobby som används av de boende för rofyllda och reflekterande ändamål och Flodinsgården har en salong som används bland annat för aktiviteter och andakt. Boendena Granen, Hammarby och Tujagården har utrymmesbrist och har inte möjlighet att avvara något särskilt rum för stillhet och reflektion. Fatburens äldreboende har en syriansk kulturprofil som bland annat innebär att boendet ska erbjuda aktiviteter inkluderat syriansk profil. Det finns också gemensamma utrymmen såsom mötesrum eller personalutrymmen som skulle kunna användas när det är ledigt som rum för stillhet av de boende.

I nybyggnationerna finns sådana rum som kan utformas och utsmyckas av verksamheten beroende på de äldres önskemål. I de redan existerande boendena finns rum som även har andra användningsområden såsom bibliotek eller mötesrum. I de boenden som saknar ett särskilt rum för de äldre så råder det ofta utrymmesbrist. För att införa ett särskilt rum skulle det krävas ombyggnationer eller omprioriteringar i de redan existerande utrymmena. De äldre har alltid möjlighet till reflektion och stillhet i sin egen lägenhet eller i de gemensamma utrymmen som finns.

Förvaltningens bedömning är sammantaget att det antingen redan finns ett rum för stillhet och reflektion i boendena alternativt att behovet av detsamma kan tillgodoses i den egna lägenheten, i de gemensamma utrymmena eller att den äldre tar sig till en annan lokal för reflektion, bön eller stillhet.

Stadsledningskontoret föreslår att motionen inte föranleder någon ytterligare åtgärd mot bakgrund av att det redan finns tillgång till rum som antingen redan används eller kan användas för reflektion, bön eller stillhet. Oavsett om boendet är nybyggt eller äldre, ifall det drivs i privat eller egen regi så ska verksamheten utgå från stadens värdegrund och därmed vara partipolitiskt och religiöst obunden.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Juridisk bedömning

Kommunstyrelsen är behörig att fatta beslutet i enlighet med kommunstyrelsens reglemente och kommunallagen.

Ekonomisk bedömning

Förslaget medför ingen ekonomisk effekt.

Hållbar utveckling

Hållbar utveckling utgår, likt Agenda 2030 ifrån de mänskliga rättigheterna och principen om ickediskriminering. Därmed är det av vikt att äldreboenden drivs på dessa principer och att kvaliteten som människor med olika ursprung och av olika tro och livsåskådning är likvärdig, oavsett trosuppfattning.

Helene Öhrling
Stadsdirektör

Christine Tjärnheden
Direktör strategisk
sammanslutning

§ 340

Dnr AN 2020/01054-1.7.1

Remiss - Motion från (V) om rum för stillhet och reflektion oavsett världsåskådning på äldreboenden

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Avsikten med ett rum för stillhet och reflektion oavsett världsåskådning är att tillgodose de boendes behov av ett neutralt och välkomnande rum att slå sig ner i för en stund. Detta rum ska vara neutralt i sin utformning för att tillmötesgå alla.

I nybyggnationerna finns rum som kan utformas och utsmyckas av verksamheten beroende på de äldres önskemål. Exempel på rum är sinnenasrum, finrummet och pergola men även exempelvis mötesrum eller balkonger kan användas när de är lediga.

I de redan existerande boendena finns rum med även andra användningsområden såsom bibliotek, salonger och mötesrum. I de boenden som saknar ett särskilt rum för de äldre så råder det ofta utrymmesbrist och för att införa ett särskilt rum skulle det krävas ombyggnationer eller omprioriteringar i de redan existerande utrymmena. De äldre har alltid möjlighet till reflektion och stillhet i sin egen lägenhet eller i de gemensamma utrymmen som finns.

Yrkanden

Ordföranden yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Kopia till

Kommunstyrelsen

Vård och omsorgsförvaltningen
Matilda Funkquist Cullinan
Epost: matilda.funkquist.cullinan@vasteras.se

Kommunstyrelsen

Yttrande över motion från (V) om rum för stillhet och reflektion oavsett världsåskådning på äldreboenden

Motionen

Vänsterpartiet har inkommit med en motion där det yrkas att kommunfullmäktige ger äldrenämnden i uppdrag att inrätta rum för stillhet, bön och reflektion oavsett världsåskådning på kommunens äldreboenden.

Värdigt liv i äldreomsorgen

I socialtjänstlagen fastslås att socialtjänstens omsorg ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Socialtjänsten ska även verka för att äldre personer får goda bostäder och inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad i de fall den äldre behöver särskilt stöd.

Begreppet ”värdigt liv” innehåller flera saker och kan tolkas olika beroende på situationen. I SOU 2020:47 definieras värdigt liv bland annat som

- Rätt till självbestämmande
- Respekt för privatliv och kroppslig integritet
- Individanpassning och delaktighet
- Trygghet och säkerhet

Relevanta exempel på hur personer tillförsäkras ett värdigt liv är att den äldre tillåts utöva sin tro och leva i enlighet med sin livsåskådning.

Skydd för mänskliga rättigheter och ickediskriminering

Flera lagstiftningar syftar till att stärka skyddet mot diskriminering och olikbehandling. Detta gäller även för socialtjänstens verksamhet där alla personer ska behandlas lika så långt det är möjligt och lämpligt. På kommunens äldreboenden bor personer med olika religioner och livsåskådningar vilket gör att lokaler och gemensamma utrymmen måste passa så många som möjligt och kunna användas till flera olika saker för att inkludera alla.

Upphandling och avtal

I upphandlingar och avtalstecknande går privata utförare med på stadens krav vad gäller värdegrund och hur de äldre ska bemötas. I avtalen kravställs bland annat att utförarna ska dela Västerås stads värdegrund samt att vara religiöst oberoende genom punkten nedan:

12.2 Krav

Västerås stads nämnder och styrelser har förutom sin humanistiska grundsyn enats om en gemensam värdegrund, som innebär alltid bästa möjliga möte.

Bästa möjliga möte innebär:

- *Öppenhet och kreativitet för lärande och utveckling*
- *Samarbete och handlingskraft för resultat*
- *Ansvarstagande och delaktighet för kvalitet och effektivitet*
- *Respekt och omtanke för de människor vi möter*

Verksamhetens värdegrund ska inrymmas i Västerås stads värdegrund samt vara partipolitisk och religiöst obunden.

Nybyggnationer

I de planerade och påbörjade nybyggnationerna av äldreboenden i kommunen byggs inga specifika andaktsrum utan istället utformas rum med bredare funktioner. Detta för att kunna tillgodose så många önskemål och behov som möjligt vad gäller användning av utrymmena. Även de ekonomiska intressena gör att byggnationerna måste utformas på ett smart och varierbart sätt för att spara yta och pengar.

De olika rummen är avsedda att innehålla aspekter av reflektion och sinnesro och kan anpassas utifrån de boendes önskemål. I funktionsprogrammet finns instruktioner om att rummen (exempelvis sinnenasrum, finrummet, pergola m.fl.) ska innehålla aspekter som stimulerar de äldres sinnen men även att rummen ska kunna användas till familjträffar, möten och andra sammankomster. Rummen kan därför användas även till andakt eller reflektion om de äldre så önskar.

Egenregi

Inom egenregin ser det olika ut. Många av boendena har bibliotek, salonger eller liknande gemensamma utrymmen där reflektion kan ske men några boenden har inga sådana särskilda utrymmen. Det finns dock mötesrum eller andra gemensamma utrymmen som kan användas för syftet. Egenregin menar att om önskemål finns så anordnas gemensamma träffar ihop med kyrkan (innan Covid-19) men de har inte uppfattat några önskemål om att skapa ett särskilt rum för andakt, reflektion eller stillhet.

Privata utförare

Hos de privata utförarna är det blandat om något rum för reflektion och stillhet finns tillgängligt.

Kontakt med ett urval av boendena visar att Vallonen har en lobby som används av de boende för rofyllda och reflekterande ändamål och Flodinsgården har en salong som används bland annat för aktiviteter och andakt. Boendena Granen, Hammarby och Tujagården har utrymmesbrist och har inte möjlighet att avvara något särskilt rum för stillhet och reflektion.

Fatburens äldreboende har en syriansk kulturprofil som bland annat innebär att boendet ska erbjuda aktiviteter inkluderat syriansk profil.

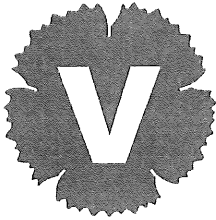
Även inom de privata boendena finns dock gemensamma utrymmen såsom mötesrum eller personalutrymmen som skulle kunna användas när det är ledigt som rum för stillhet av de boende.

Förvaltningens bedömning

Avsikten med ett rum för stillhet och reflektion oavsett världsåskådning är att tillgodose de boendes behov av ett neutralt och välkomnande rum att slå sig ner i för en stund. I nybyggnationerna finns sådana rum som kan utformas och utsmyckas av verksamheten beroende på de äldres önskemål.

I de redan existerande boendena finns rum men de har även andra användningsområden såsom bibliotek eller mötesrum. I de boenden som saknar ett särskilt rum för de äldre så råder det ofta utrymmesbrist. För att införa ett särskilt rum skulle det krävas ombyggnationer eller omprioriteringar i de redan existerande utrymmena. De äldre har alltid möjlighet till reflektion och stillhet i sin egen lägenhet eller i de gemensamma utrymmen som finns.

Förvaltningens bedömning är sammantaget att det antingen redan finns ett rum för stillhet och reflektion i boendena alternativt att behovet av detsamma kan tillgodoses i den egna lägenheten, i de gemensamma utrymmena eller att den äldre tar sig till en annan lokal för reflektion, bön eller stillhet.

Motion till Västerås kommunfullmäktige

Rum för stillhet och reflektion oavsett världsåskådning på äldreboenden

Trosuppfattning är en diskrimineringsgrund enligt svensk lagstiftning. Utifrån ett rättighetsperspektiv borde det vara självklart att stadens äldreboenden ska kunna tillgodose de behov av andakt eller religiös/icke-religiös reflektion som människor har.

I äldreomsorgen har det av gammal tradition funnits protestantiska ceremonier och kristna andaktsrum/kyrkorum på äldreboenden även om det ser olika ut. Den kristna grunden är ofta förstärkt med kors och andra uppenbart kristna symboler.

Samhället ser annorlunda ut idag. Idag är Västerås befolkning protestantiskt kristna i allt mindre utsträckning. Dels finns människor med andra religiösa trosuppfattningar, dels de som helt saknar trosuppfattning. Att anpassa lokaler eller verksamheter för en specifik trosuppfattning blir exkluderande för många.

Att tillhandahålla andaktsrum eller stilla rum är även viktigt ur ett annat perspektiv. Många äldre som närmar sig döden har ofta existentiella tankar, ett behov av att summera livet. Även om man inte varit religiös eller troende innan i livet, blir religionen ett sätt att hantera de existentiella tankar som väcks till liv. Det är också viktigt att olika religiösa perspektiv ges utrymme i det personcentrerade arbetssättet för personer som har demenssjukdom.

Vi tycker att det är dags att göra andaktslokalerna på våra äldreboenden neutrala och välkomnande för alla. Vi vill skapa neutrala stilla rum där alla känner sig välkomna oavsett tro eller icke-tro. Olika trossamfund kan ha sina religiösa attribut eller tillbehör tillgängliga i till exempel skåp i lokalerna.

Vänsterpartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta:

att äldrenämnden får i uppdrag att inrätta rum för stillhet, bön och reflektion oavsett världsåskådning på kommunens äldreboenden.

Anna Maria Romlid (V)

Lars Nordin (V)

Hawar Asaiesh (V)

Shiar Mala Said (V)

Vicktoria Bagi (V)

Västerås 2020-10-01

Från: kommunstyrelsen@vasteras.se
Skickat: den 7 oktober 2020 09:52
Till: Äldrenämnden
Ämne: Handlingar för ärende 202001458, Motion från (V) om rum för stillhet och reflektion oavsett världsåskådning på äldreboenden
Bifogade filer: Följebrev Remiss.pdf; Cc269_090800.pdf

Hej,

Översänder Remiss - Motion från (V) om rum för stillhet och reflektion oavsett världsåskådning på äldreboenden.

Svar till kommunstyrelsen@vasteras.se senast den 31 januari 2021.

Med vänlig hälsning

Registrator

Kommunstyrelsen

Aktuella handlingar för ärende 202001458, Motion från (V) om rum för stillhet och reflektion oavsett världsåskådning på äldreboenden bifogas detta e-postmeddelande

Länk till ärendet:

VÄSTERÅS STAD

Kommunstyrelsen

REMISS

Datum
2020-10-07

Sida
1 (1)

Diariernr
KS 2020/01458- 1.3.6

REMISS

Ärende
äldreboenden

Motion från (V) om rum för stillhet och reflektion oavsett världsåskådning på

Remitterat till

Äldrenämnden

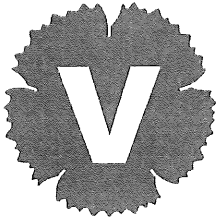
Svar senast

Yttrandet ska vara Kommunstyrelsen tillhanda senast den 2021-01-31

Skickas digitalt till kommunstyrelsen@vasteras.se

Med vänlig hälsning

Pia Svennerholm Moberg
Kanslichef

Motion till Västerås kommunfullmäktige

Rum för stillhet och reflektion oavsett världsåskådning på äldreboenden

Trosuppfattning är en diskrimineringsgrund enligt svensk lagstiftning. Utifrån ett rättighetsperspektiv borde det vara självklart att stadens äldreboenden ska kunna tillgodose de behov av andakt eller religiös/icke-religiös reflektion som människor har.

I äldreomsorgen har det av gammal tradition funnits protestantiska ceremonier och kristna andaktsrum/kyrkorum på äldreboenden även om det ser olika ut. Den kristna grunden är ofta förstärkt med kors och andra uppenbart kristna symboler.

Samhället ser annorlunda ut idag. Idag är Västerås befolkning protestantiskt kristna i allt mindre utsträckning. Dels finns människor med andra religiösa trosuppfattningar, dels de som helt saknar trosuppfattning. Att anpassa lokaler eller verksamheter för en specifik trosuppfattning blir exkluderande för många.

Att tillhandahålla andaktsrum eller stilla rum är även viktigt ur ett annat perspektiv. Många äldre som närmar sig döden har ofta existentiella tankar, ett behov av att summera livet. Även om man inte varit religiös eller troende innan i livet, blir religionen ett sätt att hantera de existentiella tankar som väcks till liv. Det är också viktigt att olika religiösa perspektiv ges utrymme i det personcentrerade arbetssättet för personer som har demenssjukdom.

Vi tycker att det är dags att göra andaktslokalerna på våra äldreboenden neutrala och välkomnande för alla. Vi vill skapa neutrala stilla rum där alla känner sig välkomna oavsett tro eller icke-tro. Olika trossamfund kan ha sina religiösa attribut eller tillbehör tillgängliga i till exempel skåp i lokalerna.

Vänsterpartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta:

att äldrenämnden får i uppdrag att inrätta rum för stillhet, bön och reflektion oavsett världsåskådning på kommunens äldreboenden.

Anna Maria Romlid (V)

Lars Nordin (V)

Hawar Asaiesh (V)

Shiar Mala Said (V)

Vicktoria Bagi (V)

Västerås 2020-10-01